

Sygnatura akt I Ns 219/16

POSTANOWIENIE

K. dnia 14-09-2016 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Marek Dziwiński

Protokolant Mariola Burghardt

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14-09-2016 r. w K.

sprawy z wniosku R. K.

przy udziale (...) S.A. z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. wniosek oddalić;
2. ustalić, że wnioskodawca i uczestnik postępowania ponoszą koszty stosownie do swojego udziału w sprawie.

Sygn. akt **I Ns 219/16**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. K. wystąpił o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej jego własność, na działkach numer (...), położonej w S., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), służebności przesyłu na rzecz (...) S.A. z siedzibą w K. za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 33.600,00 zł. Wniósł także o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych

Uzasadniając swój wniosek wnioskodawca podał, że przez działki o numerach ewidencyjnych (...), wchodzących w skład powyżej wymienionej nieruchomości, przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia wraz ze słupami wysokiego napięcia, należąca do uczestnika postępowania (...) S.A. z siedzibą w K.. Wnioskodawca żądał ustanowienia służebności obejmującej powierzchnię zajętą pod słupy energetyczne i powierzchnię pod liniami energetycznymi oraz powierzchnię strefy ochronnej wyznaczonej zgodnie z przepisami przedstawiając przy tym raport oszacowania wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu sporządzony przez Instytut (...).

Uczestnik postępowania (...) S.A. z siedzibą w K. wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Uzasadniając swoje stanowisko uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Uczestnik podał, że na nieruchomości należącej do wnioskodawcy zlokalizowany jest stanowiący własność uczestnika odcinek linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 220 kV relacji M. – Ś.. Uczestnik wskazał dalej, że linia ta została wybudowana w 1962 roku przez Zakłady (...), a w latach 90 został przeprowadzony remont tej linii. Powołując się na przepisy kodeksu cywilnego i przepisy wprowadzające kodeks cywilny, uczestnik zarzucił, że do zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu doszło z dniem 2 stycznia 1975 roku i nabył ją Skarb Państwa.

Uczestnik postępowania przedstawił dalej przekształcenia podmiotowe, w wyniku których powstały (...) S.A. z siedzibą w K. w obecnej postaci, wskazując jednocześnie na nieprzerwane wykonywanie służebności przez poprzedników prawnych. Uczestnik podniósł także, że jednorazowe wynagrodzenie żądane przez wnioskodawcę jest zbyt wysokie i nie ma żadnego uzasadnienia w porównaniu z obciążeniem dla nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. K. jest właścicielem gospodarstwa rolnego położonego w S., składającego się m.in. z działek (...), dla którego prowadzona jest księga wieczysta (...). Wnioskodawca otrzymał tę nieruchomość od rodziców w 2003 roku w wyniku umowy darowizny. Rodzice wnioskodawcy stali się właścicielami tej nieruchomości zaraz po wojnie.

/dowód: odpisy księgi wieczystej k – 11-13, zeznania wnioskodawcy złożone na rozprawie w dniu 14 września 2016 r. – k – 224/

Przez działki (...) przebiegają napowietrzne przewody dwutorowej linii wysokiego napięcia 220 kV. Powyższa linia była wybudowana w 1962 roku i od tego czasu była eksploatowana przez przedsiębiorstwa przesyłowe.

/dowód: zeznania świadka S. S. i zeznania wnioskodawcy złożone na rozprawie w dniu 14 września 2016 r. – k – 223-224/

W momencie wybudowania linia była pod zarządem Zakładu (...). W 1985r. na mocy Zarządzenia nr 6/O. Ministra Górnictwa i Energetyki przedsiębiorstwo to uległo likwidacji i został utworzony (...), do którego zostały wcielone zakłady prowadzone przez zakład Energetyczny m.in. Zakład (...). W wyniku kolejnego podziału na podstawie Zarządzenia nr 57 Prezesa Rady Ministrów z 30 grudnia 1988 roku dokonano podziału Zachodniego O. Energetycznego i powstał Zakład (...) w J. i to przedsiębiorstwo państwowe przejęło część Zachodniego O. Energetycznego, w skład którego wchodziła przedmiotowa linia energetyczna. W 1993r. przedsiębiorstwo to zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa – dokonano podziału przedsiębiorstwa i przekazano część jego składników majątkowych, w tym linię 220 kV M. - Ś. do spółki akcyjnej pod nazwą (...) S.A. w W.(zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 9 lipca 1993r.). W kolejnych latach doszło do kolejnych przekształceń podmiotu władającego tymi urządzeniami i obecnie po kolejnym połączeniu spółek i zmianach nazw od 2013 r. prowadzi działalność pod nazwą (...) S.A. z siedzibą w K..

/dowód: pełny odpis z KRS k – 174-204 zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 9 lipca 1993r. wraz z załącznikiem – k – 84-85 i 87, wykaz obiektów sieci przesyłowych przekazywanych do (...) S.A ZE J. – k - 86 zarządzenie nr 6/O. i 2/O. Ministra Górnictwa i Energetyki – k – 115-123, Zarządzenie nr 57 Prezesa Rady Ministrów z 30 grudnia 1988r. z załącznikiem – k – 123-130, postanowienie Sądu Rejonowego dla miasta W. z 31 grudnia 1994r. – 131, akty notarialny z 31.05.1994r. wraz z załącznikiem – k 132-148, akt notarialny z 5.12.2007r. – k – 149-156, akt notarialny z 5.12.2007r. – k – 157-163,/

Przedsiębiorstwa i późniejsi ich następcy prawni przesyłali energię elektryczną za pomocą tych linii, dokonywali napraw linii.

/dowód: decyzja nr (...) z 9.10.1995r. – k – 88-89, decyzja o warunkach zabudowy – k – 90-91, projekt budowlany – k – 92-98, zeznania świadka S. S. i zeznania wnioskodawcy złożone na rozprawie w dniu 14 września 2016r. – k – 223-224/.

Sąd zważył co następuje:

Podstawę prawną wniosku stanowił przepis art. 305¹ i nast. k.c. regulujący służebność przesyłu. Bezspornymi w niniejszej sprawie było to, że wnioskodawca jest właścicielem nieruchomości, przez które przebiegają linie elektroenergetyczne, za pomocą których przesyłana jest energia elektryczna Strony potwierdziły, że przebiegają one

przez działki (...) od wybudowania ich w 1962 roku., a więc na długo przed tym jak wnioskodawca stał się właścicielem przedmiotowego gospodarstwa rolnego w 2003 roku.

Uczestnik postępowania zgłosił zarzut nabycia służebności przesyłu w drodze zasiedzenia.

Trzeba na wstępie zauważyć, że służebność przesyłu została wprowadzona do systemu prawnego w dniu 3 sierpnia 2008r., na podstawie ustawy z 30 maja 2008r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, mogło nastąpić przed tą datą (patrz. uchwały Sadu Najwyższego z 17 stycznia 2003r., III CZP 73/02 – OSNC 2003, Nr 11, poz. 142 oraz z dnia 7 października 2008r., III CZP 89/08 – Biul. SN 2008, nr 10, s. 7). Przedstawione przez uczestnika kserokopie dokumentów nie mogły budzić wątpliwości – czego nie kwestionował także wnioskodawca – co do faktu następstwa prawnego uczestnika w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego zajmującego się przesyłem energii elektrycznej oraz później powstałych na jego bazie podmiotów. Z zeznań świadka S. S. i z zeznań samego wnioskodawcy wynikało, że podmioty korzystające ze znajdujących się na nieruchomościach wnioskodawcy urządzeń elektroenergetycznych używały ich w sposób odpowiadający służebności przesyłu. Oczywiście jest, że skoro linia była wybudowana w 1962 roku, to od tego czasu przedsiębiorstwo przesyłowe korzystające z tej linii, realizowały główne zadanie do jakiego zostały stworzone tj. przesyłanie energii energetycznej. Niewątpliwym jest także, że urządzenia w postaci linii napowietrznych miały charakter widoczny i trwały w rozumieniu przepisu art.292 k.c. Przepis ten stanowi o możliwości nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, odsyłając do przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie. Trzeba jednak zaznaczyć, że przy stosowaniu „odpowiednim” przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie, zasiedzenie służebności dotyczy posiadania prawa a nie rzeczy z czym mamy do czynienia przy zasiedzeniu nieruchomości. Do zasiedzenia służebności dochodzi więc poprzez wykonywanie przez dany podmiot mający osobowość prawną jedynie faktycznych czynności jakie wykonywałby podmiot, któremu służy służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu o czym mówi przepis art. 352 k.c. Wbrew twierdzeniom uczestnika zawartych w odpowiedzi na wniosek (k – 54), nie została przedstawiona i dołączona decyzja administracyjna na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości. Wydanie takiej decyzji wykluczałoby w ogóle możliwość zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, a także wykluczałoby ustanowienie służebności przesyłu w drodze orzeczenia sądu (patrz. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2014r., III CZP 87/13 – OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68 i uchwała Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2014r., III CZP 107/13).

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że urządzenia elektroenergetyczne na nieruchomościach wnioskodawcy istnieją od 1962 roku. Przepisy wprowadzające Kodeks Cywilny w przepisie XLI § 2 określiły, że jeżeli termin zasiedzenia według przepisów kodeksu cywilnego był krótszy, niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczynał się z dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego tj. od 1 stycznia 1975r. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Zgodnie z treścią przepisu art. 172 k.c. w pierwotnym brzmieniu, termin zasiedzenia wynosił 10 lat, a jeśli posiadacz uzyskał posiadanie w złej wierze – 20 lat. Zgodnie z treścią przepisu art. 7 k.c., jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Wnioskodawca nie podważył skutecznie istnienia dobrej wiary po stronie uczestnika, a sposób korzystania przez uczestnika z nieruchomości, istniejące realia społeczno – gospodarcze, przemawiają za uprawnionym przekonaniem poprzedników prawnych uczestnika o służącym prawie do dostępu do instalacji na nieruchomościach wnioskodawcy, prawie do eksploatacji urządzeń, ich napraw, konserwacji czy rozbudowy. Taka bowiem była treść służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu.

Z powyższego wynika, że Skarb Państwa już z dniem 2 stycznia 1975 roku nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu co do nieruchomości wnioskodawcy. Nawet gdyby po stronie posiadaczy występowała zła wiara, to nabycie przez zasiedzenie służebności nastąpiłoby z dniem 2 stycznia 1985r. W tym miejscu należy odnieść się do zarzutu wnioskodawcy o braku podstaw do przyjęcia posiadania na rzecz uczestnika. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 26 czerwca 2013r. wskazał, że przed 3 sierpnia 2008r. możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, uregulowanej już po tym dniu w art.305¹-305⁴

k.c.. Beneficjentem tej służebności – podobnie jak w obecnym stanie prawnym – mógł być jedynie przedsiębiorca, zaś prawo to wchodziło w skład prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym (patrz. II CSK 626/12 – LEX nr 1341262).

W świetle przedstawionych dokumentów niewątpliwe pozostawało następstwo prawne poszczególnych podmiotów, które posiadały przedmiotową służebność odpowiadającą treścią służebności przesyłu. Uczestnik powstał w wyniku określonych przekształceń podmiotowych i jego uprawnienie co do nabytej przez zasiedzenie służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu wynika z faktu tych przekształceń.

W tych warunkach, trafnie zgłoszony przez uczestnika zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu przesądził o oddaleniu wniosku o ustanowienie takiej służebności za wynagrodzeniem.

Przesądziło to o oddaleniu wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia wynagrodzenia za służebność.

Interesy wnioskodawcy i uczestnika były sprzeczne, a wynik postępowania wskazuje, że uczestnik wygrał sprawę. Mimo to, z uwagi na prowadzone przez strony ustalenia co do wysokości wynagrodzenia za służebność przesyłu i zgłoszenie przez uczestnika zarzutu zasiedzenia dopiero na etapie postępowania sądowego, nie zastosowano przepisu art. 520 § 2 k.p.c., lecz o kosztach postępowania orzeczono na podstawie podstawowej normy wynikającej z treści przepisu art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, że wnioskodawca i uczestnik ponoszą koszty postępowania stosownie do swojego udziału w sprawie.